

ରଞ୍ଜ ଚଳାଧି (Sapida)

Order : Violales

Family : Flacourtiaceae

Genus : Flacaurtia Comm. ex L'Her

Species : *Flacaurtia inermis* Roxb

මැලේසියානු සම්භවයක් ඇති ලොව් අප්‍රිකානු හා ආසියානු රටවල පැතිරී ඇති ශාකයකි. එය උගුරැස්ස ශාකය අයත් ව උලැකෝෂියේසියේ (Flacourtiaceae) කුලයෙහිම ශාකයක් වන අතර, ලොව් ශාකයේ උගුරැස්ස ශාකයේ මෙන් කදෙහි කටු දක්නට නොලැබේ. ලොව් ශාකයේ අතු පොළොව දෙසට බරවී පැතිරී වැඩේ. රෝස රතු පැහැයට හුරු දළු පරිනත වන විට දීප්තිමත් කොළ පැහැයට හැරේ. පත්‍ර ගැටිති වල හටගන්නා මල්, පොකුරු ලෙස හටගනී. ඉදුණු විට දීප්තිමත් රතු පැහැති ලොව් ගෙඩි කහට රසැති ඇඹුල් රසයකින් යුතුය. ලොව් ගෙඩියක බිජ 5-10 ක් පමණ දක්නට ඇත. කෙසේ වෙතත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති ලොව් වල රසයේ හැඩයේ ප්‍රමාණයේ විශාල විවිධත්වයක් දක්නට නොලැබේ.

ලොව් පුෂ්ප

ලොව් එලය

ප්‍රචාරණය

ලොව් ප්‍රචාරණය බීජ මගින් සිදුකළ හැකිය. ලොව් ප්‍රචාරණයට බද්ධ කිරීම වඩාත් සුදුසු ක්‍රමයයි. මෙහිදී කුසේකු බද්ධය වඩා යෝග්‍ය වේ. වායව අතු බැඳීම, අතු කැබලි භාවිතය මගින්ද ලොව් ශාක ප්‍රචාරණය කළ හැකිය.

වගා කිරීම

ලොව් වගාවට වඩාත් සුදුසු වන්නේ තෙත් කලාපය වුවද වියළි කලාපීය ප්‍රදේශ වලද ලොව් සරුවට වගා කළ හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ මීටර් 1,500 කට වඩා පහත් බිම් වල පිහිටි, ගෙවතු වල ලොව් හොඳින් වගා කර තිබේ.

රෝග හා පළිබෝධ

ලොව් සඳහා විශේෂිත වූ රෝග හා පළිබෝධ පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තා වී නැත.

අස්වැන්න

ලොව් වසරකට දෙවරක් එනම් මැයි - ජූනි හා නොවැම්බර් - දෙසැම්බර් යන කාල වලදී එල දරයි. ලොව් එලය තද රතු පැහැයට හැරුණු විට නෙළා ගත හැකිය.

භාවිත

ලොව් එලය නැවුම් පලතුරක් ලෙසත් ජූම්, ජෙලි, වට්නි හා අව්වාරු ලෙස අගය වැඩිකළ පලතුරක් ලෙසත් භාවිතයට ගනී. වෙනත් රටවල නම් ලොව් යුෂ සිරස්, ලෙස ද ලොව් එල එළවළු හා කුළුබඩු හා මිශ්‍ර කර සකස් කළ ආහාර ලෙසත්, ඉදුණු එල වියළා බෝතල් කළ නිෂ්පාදන ලෙසත් ප්‍රයෝජනයට ගනී. ලොව් එලය විටමින් සී බහුල පලතුරකි. එහි ඇති අධික ප්‍රතිඔක්සිකාරක ගුණය නිසා පිළිකා වැනි රෝග මර්දනයට ලොව් ආහාරයට ගැනීම ඉතා ප්‍රයෝජනවත්ය. ආයුර්වේදයේදී රුමැටික ආබාධයන්ට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඖෂධයක් ලෙස ලොව් ශාක කොටස් භාවිතා වේ. පහළට කඩා හැලෙන අතු ද, රතු පැහැති ළපටි ද එ ද නිසා ද එල හටගත් විට ඉතා අලංකාර බැවින් ද ලොව් උද්‍යාන අලංකරණය සඳහා භාවිතා කළ හැකි අලංකාර ශාකයකි.